

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı:
Sayı : 18243
Tarih : 22.04.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/04/2022 16:42
Sayı: E-120.10-1004934

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkede sansür, hükûmetin siyasi ve toplumsal gerekçelerle geleneksel medya, internet ve sosyal medya üzerinde uygulanan yasaklar ve sansür uygulamalarını işaret eden bir durumdur. Ülkede ifade özgürlüğü, devlet tarafından Anayasal kısıtlamalar ve çeşitli kanunlar aracılığıyla sınırlandırılmaktadır. Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütü, 2021 yılı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne baktığımızda; 2021 endeksinde Türkiye, 180 ülke arasında 153'üncü oldu. Muhalif ve Kürt basınının üzerinde artan baskı ve sansürün önlenmesi, gazetecilerin yaşadığı sorunların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütü, baskıcı devletlerin koronavirüs pandemisini özgür haberciliği daha da kısıtlamak için kullandığına işaret ederek kökleşmiş demokrasilerin de kriz döneminde gazetecilerin mesleklerini icra edebilmesini güvenceye almakta zorlandığı uyarısında bulundu. Mercek altına alınan 73 ülkede bağımsız gazeteciliğin tamamen ya da büyük ölçüde engellendiği, bunun dışında 59 ülkede "ciddi engellemeler" ile karşı karşıya bulunduğu da not edildi. RSF, dünyadaki ülkelerin yaklaşık dörtte üçünde basın özgürlüğünün en azından "kayda değer bir şekilde" kısıtlandığına vurgu yaptı.

2021 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 180 ülke arasında 153'üncü sıradayız. Uluslararası Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 139 ülke arasında 117'nci sıradayız. Dünyada cezaevinde en fazla gazetecinin olduğu ülkeler sıralamasında, cezaevindeki gazeteci sayımız 6'ncıyız. Dünya Demokrasi Endeksi'nde 167 ülke arasında 110'uncu sırada hibrit rejimler kategorisindeyiz. Liberal Demokrasi Endeksi'nde ise 179 ülke arasında 149'uncu sırada otokrat seçim demokrasisinde bulunuyoruz. İnternette Özgürlük Raporu'nda 'Özgür Olmayan Ülkeler' arasında yer alıyoruz.

Miqtad Mithat Bedirxan tarafından 22 Nisan 1898'de Kahire'de basılan ve 31 sayısı çıkan ilk Kürtçe gazete "Kurdistan"ın yayın hayatına başlamasının üzerinden 124 yıl geçti. Gazetenin yayın hayatına başladığı gün ise, 1973 yılında alınan bir kararla, Kürt Gazeteciler Günü olarak kutlanıyor. Kürt gazeteciliğinin kesintisiz bir baskı ve zulümle karşı karşıya olması kabul edilemez. "Kurdistan" gazetesinden beri bu baskılar devam etmektedir, bu baskılara dair örnekleri sıralayacak olursak, "Hawar Haber Ajansı'nın (ANHA), Yeni Ülke, Azadiya Welat ve Özgür Gündem'in yaşadığı baskı ve saldırıları hatırlamak yeterlidir. Son 30 yıldır özgür basın büyük bedeller ödeyerek ayakta durabildi.

Uzun zamandır basın yayın alanında ilan edilmemiş bir OHAL rejimiyle karşı karşıya olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. İktidarın yaklaşımı, baskılar ve basın özgürlüğü açısından yaşananlar bizlere gösteriyor ki Türkiye, gazeteciler için bir cezaevi konumundadır. Bu durum cezaevinde olmayan gazeteciler için de geçerliliğini korumaktadır. Çünkü dışarıdaki gazeteciler de özgür bir ortamda mesleklerini icra etme imkânı bulamamaktadır.

Dicle Fırat Gazeteciler Derneği'nin (DFG) Aralık 2021 yılı Hak İhlali İstatistiklerine yansıyan veriler şu şekildedir:

- Saldırıya Uğrayan Gazeteci 55
- Saldırıya Uğrayan Yayın organı 2
- Öldürülen Gazeteciler 2
- Evine Baskın Düzenlenen Gazeteciler 9
- Gözaltına Alınan Gazeteciler 61
- Tutuklanan Gazeteciler 6
- İşkence ve Kötü Muameleye Maruz Kalan Gazeteciler 23
- Tehdit ve Ajanlık Dayatması 11

- Haber Takibi Engellenen Gazeteciler 103 olay
- Hapishanelerde Gazetecilere Yönelik İhlaller 17
- Hakkında Soruşturma Açılan Gazeteciler 54
- Hakkında Dava Açılan Gazeteciler 51
- Cezalandırılan Gazeteciler Kişi Sayısı 47
- Hapis Cezası 133 yıl, 8 ay, 21 gün
- Para Cezası 72.206 TL
- Yargılaması Devam Eden Gazeteciler Duruşma Sayısı 336
- Tutuklu Gazeteci Sayısı (04 Ocak 2022 itibariyle) 62
- İşine Son Verilen Gazeteciler 75
- Basın Kartı İptal Edilen Gazeteciler 1

Basın-Medya Kuruluşlarına Yönelik Engelleme Ve Sansür RTÜK Cezaları

- Yayın Sayısı 12
- Ceza Sayısı 59

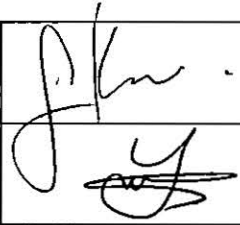
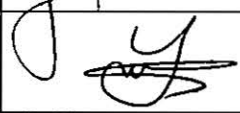
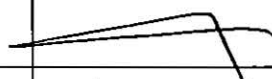
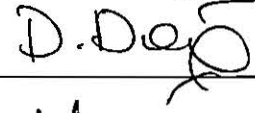
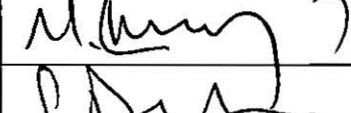
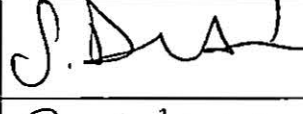
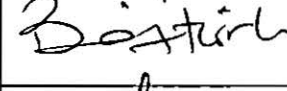
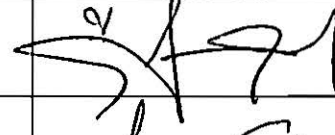
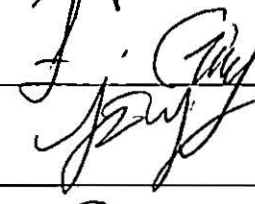
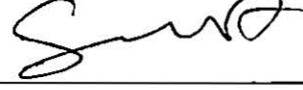
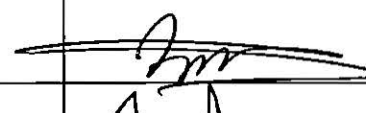
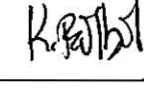
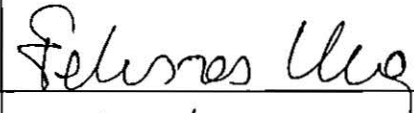
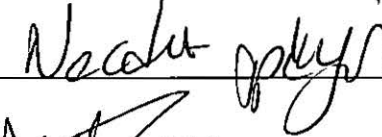
İlan Reklam Cezası Verilen Gazeteler

- Gazete Sayısı 4
- Ceza Gün Sayısı 115
- Yayın Yasağı 112

İnternet-Dijital Medya Mecralarına Yönelik Erişim Engeli

- Kapatılan İnternet Sitesi 64
- Erişim Engeli Getirilen Haberler 1460
- Erişim Engeli Getirilen Sosyal Medya İçeriği 160

Muhalef ve Kürt basınının üzerinde artan baskı ve sansürün önlenmesi, gazetecilerin yaşadığı sorunların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	